Inspiratiegids
Vrijwilligers in woonzorgcentra
Bijlage: Werven van vrijwilligers

UCLL HOGESCHOOL Research & Expertise

Tip 1: Lanceer een duidelijke oproep

Vrijwilligerswerving start met duidelijke, korte en taakgerichte **oproepen**.

Daarbij is het belangrijk om helder te communiceren wat de opdracht inhoudt, wanneer en waar het engagement plaatsvindt, met wie de vrijwilliger samenwerkt en welke betekenisvolle impact dit engagement kan hebben. Vertrek voor het opstellen van de oproep steeds vanuit de noden van de doelgroep, hier de bewoners. Deze kunnen heel verschillend zijn per groep of huis.

Denk er ook aan om actief bestaande **netwerken** aan te spreken zoals huidige vrijwilligers, mantelzorgers van bewoners, buurtbewoners, lokale verenigingen en eventueel scholen. Deze netwerken vormen vaak een laagdrempelige instroom van nieuwe vrijwilligers.

Een voorbeeld uit woonzorgcentrum Sint Margaretha, Holsbeek

In dit woonzorgcentrum ontstond vanuit een vraag van een bewoner de behoefte aan iemand om samen de krant te lezen en over de actualiteit in gesprek te gaan. In plaats van deze taak simpelweg toe te voegen aan het bestaande vrijwilligerswerk, werd het huidige vrijwilligersnetwerk aangesproken met de vraag of zij iemand kenden die hiervoor de juiste talenten, interesse en affiniteit had. Eén van de vrijwilligers dacht meteen aan een vriendin die jarenlang als leerkracht met taal had gewerkt en hiervoor als het ware geknipt was. Zij werd aangesproken en bleek perfect aan te sluiten bij de vraag van de bewoner. Het resultaat was een echte 'match made in heaven': een duidelijk afgebakende vrijwilligersopdracht die aansluit bij de talenten en interesses van de vrijwilliger én tegemoetkomt aan een concrete behoefte van de bewoners. Zowel de bewoner als de vrijwilliger halen er veel voldoening uit.

Een match, made in heaven

Tegelijk is het aangewezen om verschillende **instapmogelijkheden** aan te bieden.

Niet elke kandidaat vrijwilliger is op zoek naar een langdurig of structureel engagement. Door ruimte te laten voor een eenmalige inzet, een kortlopend engagement of een meer structurele vrijwilligersrol, vergroot je de toegankelijkheid van je werking en speel je in op uiteenlopende

motivaties en levenscontexten. Cruciaal daarbij is dat je je als organisatie bewust bent van de redenen waarom vrijwilligers instappen, én van wat jij als organisatie concreet kunt bieden op het vlak van ondersteuning, zingeving en betrokkenheid.

Naast het aanbieden van verschillende instapmogelijkheden, kan je ook in je werving focussen op diversiteit in tijd, talent en achtergrond. Enkele voorbeelden van hoe dit er in de praktijk kan uitzien:

Diversiteit in tijd

Niet elke vrijwilliger beschikt over dezelfde tijd of mogelijkheid om zich te engageren. Het is aangewezen om bewust variatie te voorzien in engagementen, afgestemd op uiteenlopende beschikbaarheden en interesses.

Zo kan je inzetten op korte, afgebakende engagementen, waarbij vrijwilligers zich slechts een beperkt en duidelijk omschreven moment engageren, bijvoorbeeld: één uur per week ondersteuning bij het koffiemoment. Daarnaast kan je flexibele inzetvormen aanbieden, waarbij vrijwilligers zelf maandelijks bekijken wanneer en waarvoor ze zich willen inschrijven, zoals losse activiteiten of occasionele evenementen.

Voor vrijwilligers die op zoek zijn naar meer continuïteit, kan je regelmatige engagementen voorzien, zoals een wekelijkse wandeling met een vaste bewoner. Ook weekendvrijwilligers**,** zoals studenten of mensen die tijdens de week werken, vormen een waardevolle doelgroep wanneer je hen gerichte taken aanbiedt op zaterdag of zondag. Tot slot kan je inzetten op seizoensgebonden vrijwilligerswerk**,** waarbij mensen zich tijdelijk engageren, bijvoorbeeld tijdens de lente of zomer voor activiteiten zoals tuinonderhoud.

Diversiteit in talent

Door talentgericht te werken, versterk je niet alleen motivatie, maar verhoog je ook de kwaliteit en betekenis van iemands inzet. In deze inspiratiegids reiken we hiervoor een kader aan op basis van de talententhema's van Luc Dewulf. Deze benadering vertrekt vanuit wat vrijwilligers van nature graag doen en waar ze energie uit halen, en vertaalt dit naar concrete bijdragen binnen het woonzorgcentrum.

Zo kan een vrijwilliger met het talent '*sfeervoeler*' tijdens een koffiemoment aanvoelen dat de groepsdynamiek te druk wordt en spontaan voorstellen om de groep op te splitsen in kleinere tafeltjes. Een vrijwilliger met het talent '*aansteker*' is dan weer die persoon die bij het binnenkomen meteen de ruimte doet opleven en bij bewoners herkenning oproept: "Ha, daar is

Deze informatie werd ontwikkeld binnen het project *Vrijwilligers in Woonzorgcentra*.
Ontdek achtergrondinformatie, resultaten en aanvullende materialen op
https://research-expertise.ucll.be/nl/vrijwilligersinwzc

hij weer!” Op die manier krijgt elke vrijwilliger de kans om vanuit zijn of haar sterktes bij te dragen aan het welzijn van bewoners.

Door tijdens het intakegesprek expliciet te peilen naar talenten en interesses, vergroot je bovendien het gevoel van betekenis en eigenwaarde bij vrijwilligers. Ze ervaren dat hun inzet afgestemd wordt op wie zij zijn, wat hun betrokkenheid en hun engagement op langere termijn versterkt. Als je talenten van vrijwilligers kan verbinden met noden en behoeften van bewoners krijg je daarbovenop nog een extra win-win!

Diversiteit in achtergrond

Achtergrond kan zowel gaan over iemands cultuur, beroepservaring, leeftijd, levensfase, geloof, gender, hobby’s… Enkele voorbeelden: Een jonge vrijwilliger kan helpen bij spelavonden of bij technische uitdagingen terwijl een vrijwilliger met zorgervaring vaak veel kan bieden via 1 op 1 gesprekken met bewoners of ondersteuning bij maaltijden zonder zorghandelingen. Vrijwilligers met een migratieachtergrond kunnen helpen bij culturele feesttradities of proeverijen. Vrijwilligers met eigen kwetsbaarheden kunnen dit ook inzetten in vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld een vrijwilliger met een burn-out in het verleden, kan rustig vrijwilligerswerk doen zoals mee helpen planten verzorgen of samen puzzelen.

"Na jaren als zorgkundige zag ik hoeveel bewoners nood hadden aan iets waar in de dagelijkse zorg niet altijd tijd voor is: een gesprek, een luisterend oor of gewoon even samen zijn. Als vrijwilliger kan ik die tijd wel maken. Juist omdat ik de zorg ken, zie ik vaak de kleine dingen die voor bewoners een groot verschil maken."

Deze informatie werd ontwikkeld binnen het project *Vrijwilligers in Woonzorgcentra*.
Ontdek achtergrondinformatie, resultaten en aanvullende materialen op
https://research-expertise.ucll.be/nl/vrijwilligersinwzc

Tip 2: Zorg voor voldoende zichtbaarheid in de buurt

Wanneer je als woonzorgcentrum herkenbaar en aanwezig bent in de buurt, verlaagt dit de drempel voor mensen om zich te willen aanmelden als vrijwilliger. Zichtbaarheid zorgt ervoor dat het woonzorgcentrum niet enkel wordt gezien als een zorgsetting, maar ook als een plek waar ontmoeting en engagement mogelijk zijn. Door zichtbaar te zijn in het dagelijkse leven van de buurt vergroot je zo de kans dat mensen zich herkennen in de werking en spontaan interesse tonen.

Manieren om zichtbaar te zijn in de buurt en tegelijk inspirerend te werken voor toekomstige vrijwilligers is bijvoorbeeld door:

- Oproepen uit te hangen in lokale ontmoetingsplekken zoals bibliotheken, buurtcentra of winkels.
- Neem als woonzorgcentra ook deel aan buurtactiviteiten zoals een wijkfeest, kerstmarkt of kermis) en voorzie eventueel daar een laagdrempelig aanspreekpunt rond vrijwilligerswerk.
- Organiseer een “kijkmoment” of open namiddag waarop buurtbewoners het woonzorgcentrum informeel kunnen leren kennen.

Twee voorbeelden uit de praktijk:

In woonzorgcentrum Kloosterhof te Oudsbergen trekken bewoners samen met vrijwilligers regelmatig de buurt in voor een wandeling. Onderweg houden ze halt in de plaatselijke sporthal voor een drankje en een gezellige babbel. Zo blijven bewoners zichtbaar aanwezig in het dagelijkse leven van de buurt en ontstaan er spontane ontmoetingen met andere inwoners.

Een tweede voorbeeld vinden we in woonzorgcentrum Huize Nazareth te Goetsenhoven, waar de jaarlijkse kerstmarkt bewoners, familieleden, vrijwilligers en buurtbewoners samenbrengt. Dit initiatief versterkt de verbondenheid met de lokale gemeenschap en toont hoe een woonzorgcentrum een actieve en herkenbare plaats kan innemen in het sociale leven van de buurt.

Deze informatie werd ontwikkeld binnen het project *Vrijwilligers in Woonzorgcentra*.
Ontdek achtergrondinformatie, resultaten en aanvullende materialen op
https://research-expertise.ucll.be/nl/vrijwilligersinwzc

Tip 3: Werk samen met partners

Partners beschikken vaak over netwerken van mensen die reeds geëngageerd zijn, affiniteit hebben met zorg of op zoek zijn naar zinvol vrijwilligerswerk. Wanneer partners het verhaal van het woonzorgcentrum mee uitdragen, wordt vrijwilligerswerving gedragen door meerdere actoren en verankerd in de lokale gemeenschap.

Zo kan je samenwerken met scholen en hogescholen voor kortlopende of leergerichte engagementen of in gesprek gaan met sociale organisaties of buurtinitiatieven die mensen bereiken met ruimte voor vrijwilligerswerk.

Misschien is het ook een idee om samen een concreet aanbod te ontwikkelen waardoor vrijwilligers via de partnerorganisatie kunnen instappen bijvoorbeeld een maandelijkse activiteit, themadag, seizoensproject.

Een voorbeeld uit de praktijk:

In woonzorgcentrum Sint-Jozef in Pelt wordt actief samengewerkt met Syntra. Bewoners wandelen samen naar de opleidingslocatie, waar cursisten hun nagels verzorgen in het kader van hun opleiding. Op die manier krijgen de cursisten de kans om praktijkervaring op te doen, terwijl bewoners genieten van een professionele verzorging. Na afloop nemen bewoners en cursisten samen de tijd voor een tas koffie of thee en een gezellige babbel. Het feit dat bewoners zich verplaatsen naar Syntra maakt deze samenwerking extra waardevol: het voelt als een echte afspraak buitenshuis en versterkt hun betrokkenheid bij het maatschappelijke leven.

Deze informatie werd ontwikkeld binnen het project *Vrijwilligers in Woonzorgcentra*.
Ontdek achtergrondinformatie, resultaten en aanvullende materialen op
https://research-expertise.ucll.be/nl/vrijwilligersinwzc

Tip 4: Zet in op sterk ambassadeurschap door de huidige vrijwilligers

Een van de meest effectieve, maar vaak onderschatte vormen van werving is ambassadeurschap door huidige vrijwilligers. Vrijwilligers die zich erkend en ondersteund voelen, vertellen spontaan over hun ervaringen binnen hun eigen netwerk. Dit maakt hen geloofwaardige en authentieke boodschappers van de werking.

Ambassadeurschap ontstaat niet door het expliciet te vragen, maar door te investeren in een vrijwilligerswerking waarin mensen zich gezien voelen. Wanneer vrijwilligers trots zijn op hun engagement, dragen zij het verhaal verder uit op een natuurlijke en overtuigende manier. Geef vrijwilligers ruimte om hun ervaring te delen, bijvoorbeeld via korte getuigenissen op de website of in een nieuwsbrief. Je kan ook vrijwilligers betrekken bij het onthalen van nieuwe kandidaten of bij infomomenten of hen aanmoedigen om iemand uit hun omgeving mee te brengen naar een activiteit of kennismakingsmoment.

Een voorbeeld uit de praktijk:

In woonzorgcentrum Sint-Margaretha in Holsbeek wordt zo ingezet op het netwerk van bestaande vrijwilligers. Zo engageerde een vrijwilliger zich om wekelijks samen met bewoners de krant te lezen, nadat zij via een vriendin, die al actief was als vrijwilliger in het woonzorgcentrum, hoorde dat er hiervoor ondersteuning werd gezocht. Deze laagdrempelige activiteit zorgt niet alleen voor gezellige ontmoetingsmomenten en boeiende gesprekken over actualiteit, maar toont ook de kracht van mond-tot-mondreclame binnen een betrokken vrijwilligerswerking.

Deze informatie werd ontwikkeld binnen het project *Vrijwilligers in Woonzorgcentra*.
Ontdek achtergrondinformatie, resultaten en aanvullende materialen op
https://research-expertise.ucll.be/nl/vrijwilligersinwzc